

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ชื่อหลักสูตร
การทำสบู่ผ้าฝ้ายรังไหม จำนวน 3 ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาทิจังหวัดนครราชสีมา อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และ สร้างรายได้ รวมทั้งการ อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาล ประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะ ด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการรวมทั้ง การใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและ มั่นคง การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สก.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอน เป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั่นๆ ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการจบ หลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้ การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับเปลี่ยนโดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหาร จัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถ ประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษาที่นำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้น มาคัดเลือกให้ เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตร การทำสบู่ น้ำผึ้ง รังไหม	
ความเป็นมา	1
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
กลุ่มเป้าหมาย	1
ระยะเวลา	1
เนื้อหาหลักสูตร	1
การจัดการเรียนรู้	1
สื่อการเรียนรู้	2
การวัดและประเมินผล	2
การจบหลักสูตร	2
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	2
การเทียบโอน	2
โครงสร้างหลักสูตร การทำสบู่ น้ำผึ้ง รังไหม	3
แบบทดสอบก่อนเรียน	4
ใบความรู้	5
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	6
แบบทดสอบหลังเรียน	7

หลักสูตร การทำสบู่ล้างมือ

จำนวน 3 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและการบริการ

1. ความเป็นมา การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบัน มีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มี ความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ เศรษฐกิจชุมชนที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนได้ การทำสบู่สมุนไพร คือ การ เปลี่ยนแปลงสถานะของสมุนไพร ให้แตกต่างไปจากเดิม เพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น สมุนไพร มี หลายชนิด และมีสรรพคุณทางยาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษารูป รส กลิ่น สีและชื่อสมุนไพร จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มี ความสำคัญ เพื่อให้การแปรรูปสมุนไพรมีคุณภาพดีตลอดจนการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพใกล้เคียงผลิตภัณฑ์ เดิมมากที่สุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์บางประเภทไม่สามารถคงสภาพอยู่ได้นาน การแปรรูป จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญมาก ขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีต่อการแปรรูป คงไว้ซึ่งคุณค่า และสรรพคุณที่ดีของพืชสมุนไพร

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแปรรูปสมุนไพรได้
3. ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

3. กลุ่มเป้าหมาย

1. ประชาชนหรือผู้ที่สนใจ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

4. ระยะเวลา จำนวน 3 ชั่วโมง ภาคทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ชั่วโมง

5. เนื้อหาหลักสูตร

1. ความสำคัญและประโยชน์ของสมุนไพร
2. ความสำคัญและประโยชน์ของการทำสบู่ล้างมือ
3. การเลือกวัสดุและอุปกรณ์ในการทำสบู่ล้างมือ

4. แหล่งจำหน่ายและแหล่งสมุนไพรในท้องถิ่น

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. การฝึกปฏิบัติจริง

7.สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้/ใบงาน
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วิทยากร
3. ตัวอย่างชิ้นงาน
4. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ
5. แหล่งเรียนรู้

8. การวัดและประเมินผล

๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ

9.การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

10. เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

11.การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นในระดับใดระดับหนึ่ง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล	จำนวนชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	สมุนไพรไทย	1. ผู้เรียนสามารถคัดเลือก สมุนไพรได้ 2. ผู้เรียนสามารถค้นหาแหล่ง จำหน่าย และแหล่ง สมุนไพรในท้องถิ่นได้	1. ความสำคัญของรังไหม 2. แหล่งจำหน่ายและแหล่งสมุนไพรในท้องถิ่น	1. วิทยากรให้ความรู้ถึงความสำคัญ ในการประกอบอาชีพ 2. ศึกษาข้อมูลจากแหล่ง เรียนรู้ ภูมิปัญญา สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เอกสาร สถานประกอบการ สถานที่ จัดจำหน่าย	1. ใบความรู้/ใบงาน 2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วิทยากร 3. ตัวอย่างชิ้นงาน 4. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ใน การฝึกปฏิบัติ 5. แหล่งเรียนรู้	1. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผล งานระหว่างเรียนจาก การปฏิบัติ	30 นาที	1 ชม
2	ทักษะอาชีพการทำสบู่รังไหมผสมน้ำผึ้ง	1. ผู้เรียนสามารถบอกวัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสบู่ น้ำผึ้งผสมรังไหมได้ 2. ผู้เรียนสามารถคัดเลือก คำนวนอัตราส่วนของสมุนไพรใช้ในการทำสบู่ ต่างๆที่ใช้การทำสบู่ น้ำผึ้งผสม รังไหมได้ 3. ผู้เรียนสามารถลงมือ ปฏิบัติการทำสบู่ น้ำผึ้งผสม รังไหมได้	1. วัสดุและอุปกรณ์ในการทำสบู่ น้ำผึ้งผสมรังไหม 2. การคัดเลือก คำนวนอัตราส่วนของสมุนไพรใช้ในการทำสบู่ น้ำผึ้งผสมรังไหม 3. ปฏิบัติการทำสบู่ น้ำผึ้งผสมรังไหม	1. วิทยากรบรรยายถึงคุณลักษณะ คุณสมบัติ และวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ แต่ละชนิด พร้อมทั้งแสดง ตัวอย่างของวัสดุอุปกรณ์ ขึ้นนั้น 2. วิทยากรให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 3. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ	1. ใบความรู้/ใบงาน 2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วิทยากร 3. ตัวอย่างชิ้นงาน 4. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ใน การฝึกปฏิบัติ 5. แหล่งเรียนรู้	1. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน 2. การประเมินผล งานระหว่างเรียนจาก การปฏิบัติ	30 นาที	1 ชม

แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ข้อใดคือส่วนผสมของการทาสีปูน้ำผึ้งรังไหม

ก. น้ำผึ้ง

ข. รังไหม

ค. ถูกทุกข้อ

2. ขั้นตอนแรกในการทำสีปูน้ำผึ้งรังไหม คือขั้นตอนใด

ก. หั่นกลีเซอร์ลีนเป็นชิ้นเล็กๆ และแกะรังไหมเตรียมไว้

ข. ห่อหรือบรรจุในแพ็คเกจ

ค. ละลายกลีเซอร์ลีน โดยนําสีบีกเกอร์หรือหม้อ (ถ้าเป็นหม้อต้องใช้วิธีต้ม) โดยไม่ต้องใส่นํ้า ตั้งบนเตาไฟปานกลาง ตั้งจนให้กลีเซอร์ลีนร้อนและละลายเป็นของเหลว

3. ประโยชน์ของการทาสีปูน้ำผึ้งรังไหม คือข้อใด

ก. สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้

ข. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ค. ถูกทุกข้อ

4. ประโยชน์จากรังไหม คือข้อใด

ก. ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียและต่อต้านจุลินทรีย์

ข. ช่วยลดสิวเสี้ยน สิวอุดตันบนใบหน้า

ค. ถูกทุกข้อ

5. การทำสีปูน้ำผึ้งรังไหมต้องรอให้สีแห้งตัวกี่ชั่วโมง

ก. ประมาณ ๖ - ๘ ชั่วโมง

ข. ประมาณ ๔ - 5 ชั่วโมง

ค. ประมาณ 5 - ๖ ชั่วโมง

ใบความรู้

การทำสบู่น้ำผึ้งรังไหม “เซริซิน” เป็นโปรตีนธรรมชาติที่ได้จากเส้นไหมหรือรังไหม ช่วยป้องกันผิวแห้ง ลดการเติบโตของ เชื้อจุลินทรีย์บางชนิดและเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ อีกทั้งกรดอะมิโน 18 ชนิดซึ่งละลายน้ำได้ดี และมีคุณสมบัติพิเศษ สามารถกักเก็บน้ำ ได้ดีจึงถูกนำมาใช้ประโยชน์ในหลายด้าน โดยเฉพาะนิยมนำมาใช้เป็นสารเพิ่มความชุ่มชื้นใน ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง สิ่งทอ และทางการแพทย์ สรรพคุณ

1. ช่วยกำจัดเซลล์ผิวที่เสื่อมสภาพ ช่วยยับยั้งการเสื่อมสภาพของเซลล์ผิวที่ไม่แข็งแรง ลดการเกิดเซลล์ สิวที่ผิดปกติที่เป็นสาเหตุของรอยต่างด บานใบหน้า ทำให้ผิวพรรณเนียนนุ่ม กระชับ เปล่งปลั่ง
2. มีกรดอะมิโน 16-18 ชนิดที่ตรงกับ Natural Moisturizing Factor ที่พบตามธรรมชาติในร่างกายมนุษย์ ซึ่งมี สารต้านอนุมูลอิสระ รวมถึงสารประกอบของคอลลาเจน จึงเป็นการให้ความชุ่มชื้นตามกลไกธรรมชาติ โดยการเติม กรดอะมิโนที่สูญเสียไป
3. มีสารช่วยดูดซับความชื้นในอากาศ สามารถซึมเข้าไปในผิวพรรณของเราได้ทันที
4. มีสารต่อต้านเชื้อจุลินทรีย์ที่ท ำให้เกิดโรคผิวหนัง และช่วยลดการอักเสบของผิวพรรณ
5. มีคุณสมบัติปกป้องตามธรรมชาติ เพิ่มความสามารถเก็บกักความชุ่มชื้นของผิวพรรณ ทำให้ผิวพรรณ ดูเรียบเนียนขึ้น ลดริ้วรอยและไม่เกิดความหยابกร้าน การทำสบู่รังไหม

ส่วนผสม :

1. กลีเซอริน 1 กก.
2. รังไหม 30 รัง
3. หวาน้ำหอม 1 ซื๊

อุปกรณ์ :

1. ปีกเกอร์ หรือ หม้อต้ม
2. กรรไกร
3. ซิลิโคนแบบพิมพ์ หรือวัสดุอื่นที่ใช้ทดแทน

ขั้นตอนการทำสบู่รังไหม

1. หั่นกลีเซอรินเป็นชิ้นเล็กๆ และแกะรังไหมเตรียมไว้

2. ละลายกลีเซอรลิน โดยน้ำใส่บีกเกอร์หรือหม้อ (ถ้าเป็นหม้อต้องใช้วิธีตุ๋น) โดยไม่ต้องใส่น้ำ ตั้งบนเตาไฟฟ้าปานกลาง ตั้งจนให้กลีเซอรลินร้อนและละลายเป็นของเหลว
3. ใส่รังไหมลงไปในกลีเซอรลินที่ละลายแล้ว ต้มจนกว่ารังไหมจะใส กลีเซอรลินจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เพราะโปรตีนจากรังละลายออกมา
4. เทกลีเซอรลินลงในซิลิโคลนหรือแบบพิมพ์ที่เตรียมไว้ แล้วตั้งไว้จนกว่าจะเย็นและแข็งตัว แล้วจึงแกะออกจากแบบพิมพ์
5. ห่อหรือบรรจุในแพ็คเกจ

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ-สกุล.....

หลักสูตร.....

คำชี้แจง ให้วิทยากรประเมินผลงานผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (10คะแนน)
1.ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (20คะแนน)	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
2.ทักษะการปฏิบัติ (10คะแนน)	
2.1 สังเกตการปฏิบัติระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
3.คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน(100คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ดังนี้

การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร

ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตรจะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่า ร้อยละ60 จึงจะผ่านการประเมิน

ลงชื่อ.....วิทยากร
(.....)

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข้อใดคือส่วนผสมของการทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหม

ก. น้ำผึ้ง

ข. รังไหม

ค. ถูกทุกข้อ

2. ขั้นตอนแรกในการทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหม คือขั้นตอนใด

ก. หั่นกลีเซอร์ลีนเป็นชิ้นเล็กๆ และแกะรังไหมเตรียมไว้

ข. ห่อหรือบรรจุในแพ็คเกจ

ค. ละลายกลีเซอร์ลีน โดยนำใส่บีกเกอร์หรือหม้อ (ถ้าเป็นหม้อต้องใช้วิธีตุ๋น) โดยไม่ต้องใส่น้ำ ตั้งบนเตาไฟปานกลาง ตั้งจนให้กลีเซอร์ลีนร้อนและละลายเป็นของเหลว

3. ประโยชน์ของการทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหม คือข้อใด

ก. สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้

ข. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ค. ถูกทุกข้อ

4. . ประโยชน์จากรังไหม คือข้อใด

ก. ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียและต่อต้านจุลินทรีย์

ข. ช่วยลดสิวเสี้ยน สิวอุดตันบนใบหน้า

ค. ถูกทุกข้อ

5. การทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหมต้องรอให้สบู่แข็งตัวกี่ชั่วโมง

ก. ประมาณ ๖ - ๘ ชั่วโมง

ข. ประมาณ ๔ - 5 ชั่วโมง

ค. ประมาณ 5 - ๖ ชั่วโมง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

1. ข้อใดคือส่วนผสมของการทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหม

ค. ถูกทุกข้อ

2. ขั้นตอนแรกในการทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหม คือขั้นตอนใด

ก. หั่นกลีเซอรินเป็นชิ้นเล็กๆ และแกะรังไหมเตรียมไว้

3. ประโยชน์ของการทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหม คือข้อใด

ค. ถูกทุกข้อ

4. . ประโยชน์จากรังไหม คือข้อใด

ค. ถูกทุกข้อ

5. การทำสบู่ น้ำผึ้งรังไหมต้องรอให้สบู่แข็งตัวกี่ชั่วโมง

ก. ประมาณ ๖ - ๘ ชั่วโมง